

75  
ГОДИНИ

"МАКПЕТРОЛ"  
Акционерско друштво за промет  
со нафта и нафтени деривати  
Бр. 0102-899/1  
28.02.2022 20 год.  
СКОПЈЕ 5



МАКПЕТРОЛ



2021

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА УПРАВЕН ОДБОР



## СОДРЖИНА

страна

I.	Главни фактори и околности коишто влијаеле врз работењето, промени во опкружувањето во коишто рамки дејствува Макпетрол АД Скопје, одговор на тие промени и нивно влијание	3
II.	Показатели за постигнатиот финансиски резултат на Макпетрол АД Скопје во 2021 година	4
III.	Политика на вложувања за одржување и за поддршка на успешноста на работењето на Макпетрол АД Скопје	12
IV.	Политика на дивиденди	13
V.	Политика на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина и Политика на управувањето со ризикот и други индикатори на работењето	14
VI.	Комуникација со засегнати лица	18
VII.	Животна средина и општествен интерес	20
VIII.	Големи зделки и зделки со заинтересирана страна	23
IX.	Изгледи за идниот развој на Макпетрол АД Скопје и неговиот деловен потфат и активностите во сферата на истражувањето и развојот	24
X.	Информации во врска со стекнување сопствени акции	24
XI.	Примања на членовите на Управниот Одбор и Надзорниот Одбор на Макпетрол АД Скопје остварени во 2021 година	24
XII.	Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување	27



## **I. ГЛАВНИ ФАКТОРИ И ОКОЛНОСТИ КОИШТО ВЛИЈАЕЛЕ ВРЗ РАБОТЕЊЕТО, ПРОМЕНИ ВО ОПКРУЖУВАЊЕТО ВО ЧИИШТО РАМКИ ДЕЈСТВУВА МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ, ОДГОВОР НА ТИЕ ПРОМЕНИ И НИВНО ВЛИЈАНИЕ**

Во 2021 година продолжи здравствената криза, а истовремено светот западна и во сериозна енергетска криза, поради недостиг од електрична енергија и природен гас. Тоа предизвика енормно зголемување на цените на енергенсите на светските берзи, но и на другите стоки на пазарот, што доведе и до сериозно зголемување на инфлацијата во светски рамки. Цената на суровата нафта се зголеми на 80 УСД/барел, цената на природниот гас на 2200 УСД/1000 NM3, а цената на електричната енергија до 500 ЕУР/MWh.

Изградбата на гасоводите „Северен поток 2“ и вториот крак од „Турски поток“ во 2021 година заврши, но гасоводот „Северен поток 2“ иако е наполнет и подготвен за употреба, сè уште чека сертификација од Европската енергетска заедница и од германскиот регулатор.

На политички план, во 2021 година, конфронтацијата помеѓу големите светски сили (САД и НАТО од една страна и Русија и Кина од друга) значително се заостри, што претставува сериозна закана по светскиот мир.

Но и во вакви услови (здравствена и енергетска криза, економски и политички санкции и меѓусебни конфронтации), светската економија во 2021 година покажува постепено опоравување во однос на 2020 година. Доказ за тоа е и зголемувањето на БДП, зголемената побарувачка на енергенси и зголемување на инвестициите, особено во зелена енергија.

Во Република Северна Македонија, во 2021 година, се одржаа локални избори на кои победи опозицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ. Нетрпението помеѓу политичките субјекти од Власта и од Опозицијата го достигна својот максимум. Тоа доведе до чести блокади во работењето на Собранието на Република Северна Македонија и до одложување на носењето на многу предлог-закопи важни за стопанството и за граѓаните во земјата.

И покрај позитивните оценки и извештаи за напредокот и за реформите на нашата земја од страна на Европскиот совет, Република Северна Македонија, ниту во 2021 година, не ги отпочна преговорите за членство со ЕУ, поради ветото од Бугарија.

На економски план, 2021 година за Република Северна Македонија беше уште една тешка година. Здравствената криза предизвикана од вирусот КОВИД-19 продолжи со различен интензитет.

Во последниот квартал од годината, земјата влезе во сериозна енергетска криза. Цените на многу производи се зголемија, а Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги, донесе Одлуки за зголемување на цените на електричната и топлинската енергија за 9,48%, односно 14% со важност од 1.1.2022 година.

Сивата економија, трговскиот дефицит и задолженоста на земјата сè уште се на високо ниво. Јавниот долг во 2021 година достигна ниво на задолженост од 60,9% од БДП.

Инфлацијата изнесува 3,2% на годишно ниво за цела 2021 година, а проектираниот БДП за годината бележи раст од 3,9 %.

Подзаконските акти за регулирање на пазарот со нафтени деривати и Законот за биогорива не се донесоа ниту во 2021 година.

Конечно, во 2021 година се реализираше Спогодбата помеѓу „Макпетрол“ А.Д. и Владата на Република Северна Македонија за продажба на уделот на „Макпетрол“ А.Д. во АД „ГА-МА“. Согласно истата, Владата му исплати на „Макпетрол“ А.Д. износ од 32.773.905 евра и стана единствен сопственик на гасоводниот систем во земјата.

Во 2021 година продолжи наградната игра на Друштвото „ВЕРНА ЛОЈАЛНОСТ“, но продолжија и нападите и вооружените грабежи на малопродажните објекти на Друштвото.

И покрај големите предизвици со кои се соочи Друштвото во текот на годината, може да се заклучи дека со големиот ангажман на Раководството, како и на сите вработени, се обезбедија услови за рентабилно работење на истото.

Особено е важно да се истакне дека со воведување и придржување до строгите превентивни здравствени протоколи на сите локации на коишто Друштвото ги врши дејностите, во ниту еден момент не се загрози здравјето на вработените и здравјето на потрошувачите, а со самото тоа се овозможи непречено функционирање на Друштвото.

## II. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПОСТИГНАТИОТ ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ НА МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ ВО 2021 ГОДИНА

### ➤ Анализа на движењата во Билансот на успех

Во табелата подолу се прикажани издвоени финансиски информации, како и нивната промена споредбено со претходниот период:

#### Информации од Билансот на успех

	Тековен период 31.12.2021	Претходен период 31.12.2020	Промена	% на промена
Вкупни приходи	22.478.315	16.756.638	5.721.677	34,15%
Оперативни приходи	22.337.366	16.652.453	5.684.913	34,14%
Приходи од продажба	21.331.561	16.562.715	4.768.846	28,79%
- % во оперативни приходи	95,50%	99,46%		
Вкупни расходи	20.952.064	16.375.585	4.576.479	27,95%
Оперативни расходи	20.914.732	16.427.274	4.487.458	27,32%
Набавна вредност на трговски стоки	18.409.086	14.045.390	4.363.696	31,07%
- % во оперативни расходи	88,02%	85,50%		
Финансиски расходи	32.734	57.077	-24.343	-42,65%
<b>Добивка од редовно работење</b>	<b>1.526.251</b>	<b>381.053</b>	<b>1.145.198</b>	<b>300,54%</b>

Во текот на 2021 година, „Макпетрол“ АД Скопје оствари **вкупен приход** во износ од 22,48 милијарди денари, кој е поголем од минатогодишниот за 5,72 милијарди денари, односно остварен е раст од 34,15%.

Во текот на 2021 година, продолжи пандемијата предизвикана од вирусот Ковид-19, а со тоа и здравствената и економската криза, како на локално, така и на глобално ниво.

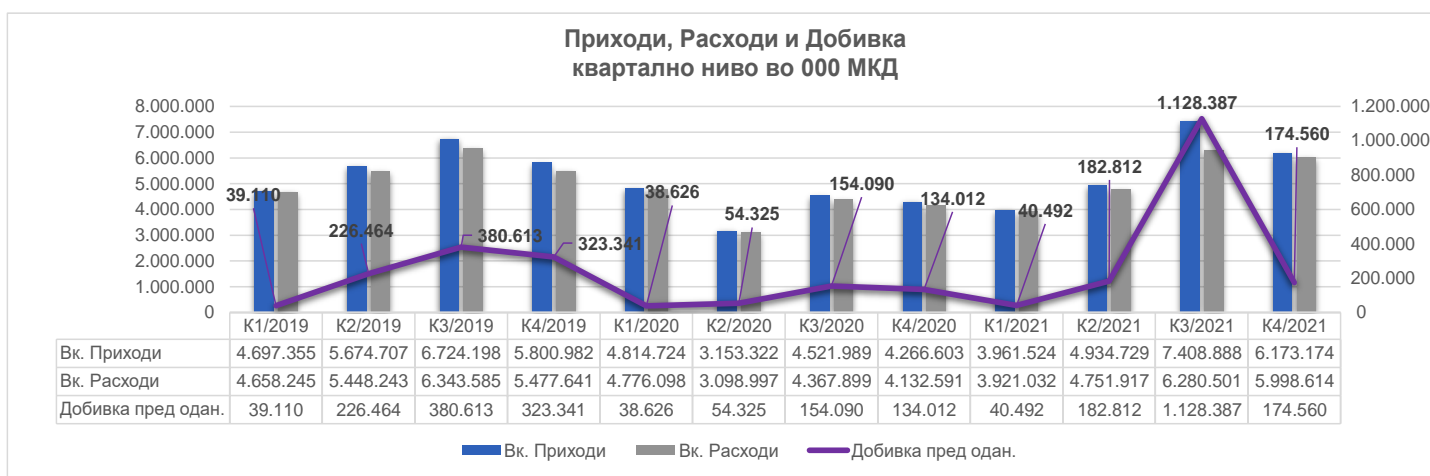
На глобално ниво, во најголем број од западните земји, првите знаци на закрепнување на економијата, се почувствуваа уште на почетокот на годината со започнувањето на вакцинацијата против Ковид-19.

Во Република Северна Македонија масовната вакцинација започна во вториот квартал и продолжи сè до крајот на годината, што неминовно беше една од причините за олабавување на рестриктивните мерки, а со тоа и за зголемување на економската активност.

Масовната вакцинација на глобално ниво доведе и до релаксирање на мерките за патување, со што повторно се отворија граничните премини и аеродромите, а туристичките патувања беа дозволени за граѓани кои се целосно вакцинирани.

Глобалниот и локалниот развој на пандемијата, а и успешноста на справувањето со истата, неминовно влијае и врз работењето на „Макпетрол“ АД, односно на остварените квартални резултати.

На квартално ниво, вкупните приходи во 2021 година бележат постепена стабилизација. Доколку се исклучи влијанието на трансакцијата за продажба на акцијата во АД „ГА-МА“, може да се заклучи дека вкупните приходи во третиот квартал речиси го достигнаа и предпандемското ниво, како резултат на посветеноста и ангажираноста на Раководството.

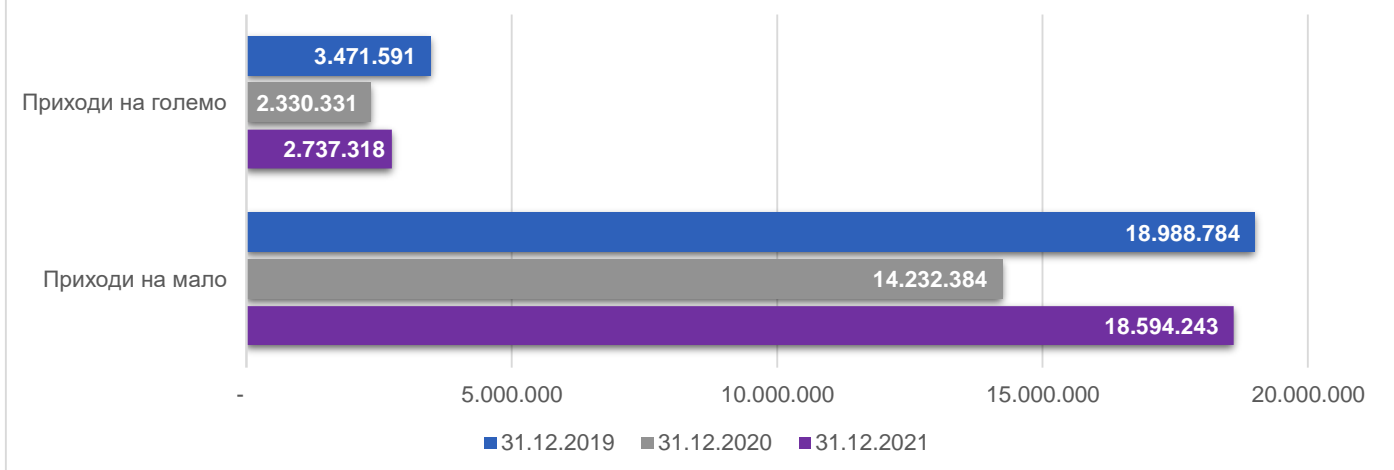


Во структурата на приходите, најголем удел со 94,90% имаат приходите од продажба, од кои 91,74% се остварени преку продажба на домашен пазар, а само 3,16% се остварени преку продажба на странски пазар.

Приходите од продажба, како на домашен така и на странски пазар, се остваруваат во најголем дел преку двете најзначајни функции, малопродажба и големопродажба.

Во графиконот подолу може да се види соодветната поделба.

### Приходи од продажба на мало и големо во 000 МКД



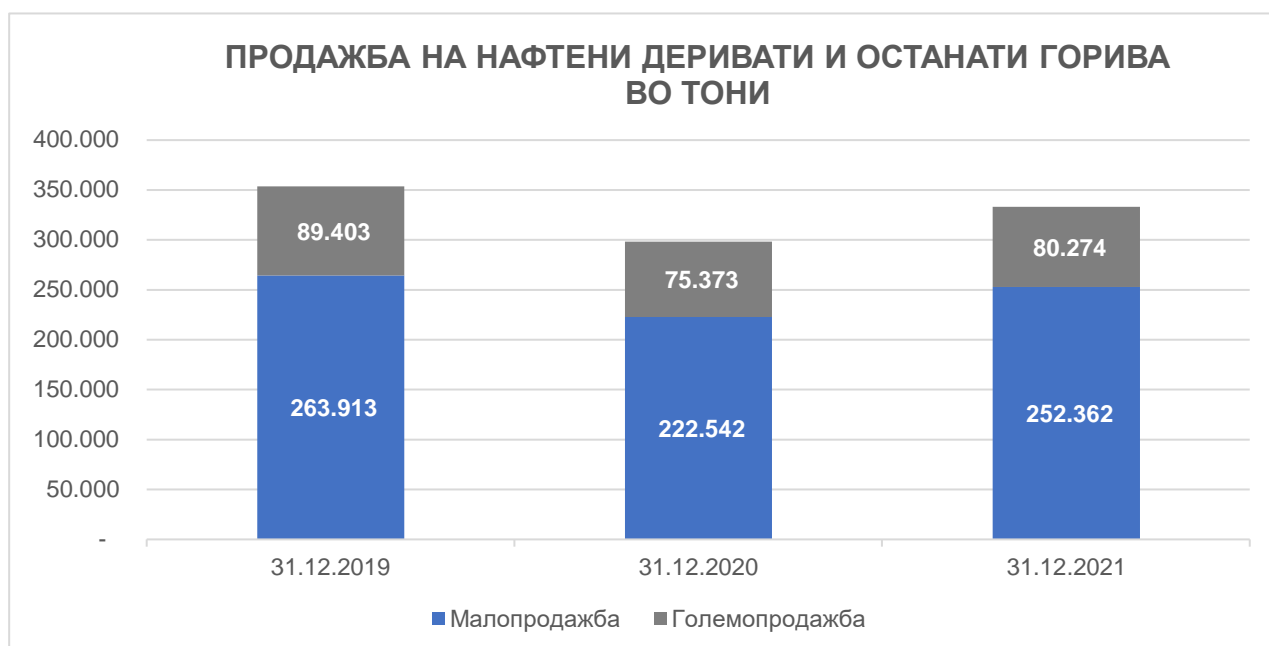
Порастот на приходите, споредбено со минатата година, во најголем дел се должи на зголемените приходи на мало за 30,65%, а истите учествуваат со 87,17% во приходите од продажба. Трендот на пораст на приходите на мало во годината, се должи на:

- Зголемување на прометот со нафтени деривати за 12,98%;
- Зголемување на прометот на останатиот малопродажен асортиман (ДАС) за 16,22%;
- Значителното зголемување на прометот со метан за 90,39%.

Приходите на големо бележат раст од 17,46%, што во најголем дел е резултат на растот на продажбата на млазно гориво за 82,28%. Продажбата на млазно гориво се зголемува во втората половина на годината, како резултат на олабавувањето на Ковид-рестрикциите за патувања.

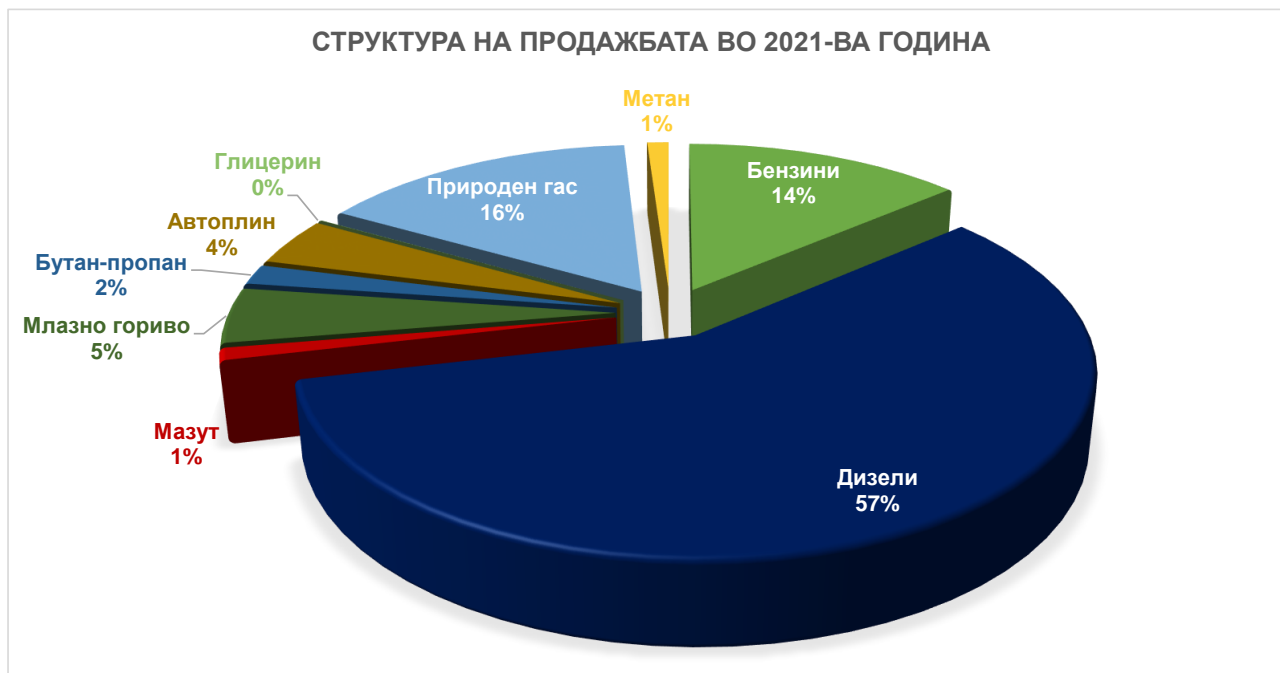
Подолу е прикажана продажбата на нафтени деривати и останатите горива во тони, во текот на изминатите три години, заедно со поделба на малопродажба и големопродажба.

### ПРОДАЖБА НА НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ И ОСТАНАТИ ГОРИВА ВО ТОНИ

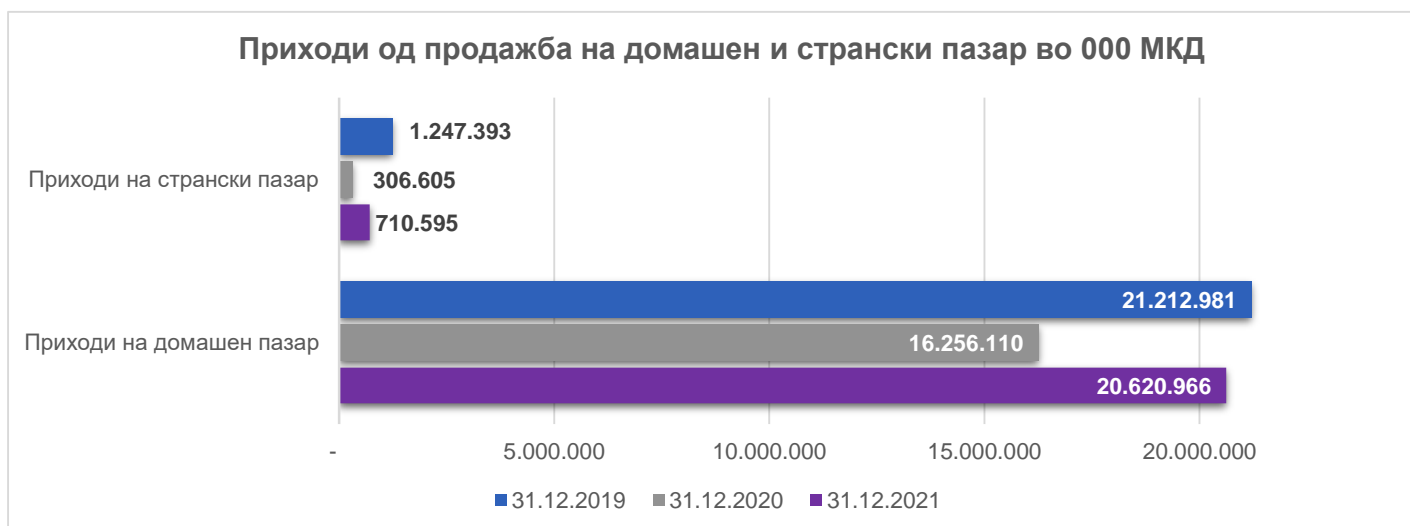




На следниот дијаграм е прикажана структурата на продажбата на нафтените деривати и останатите горива во текот на 2021 година.



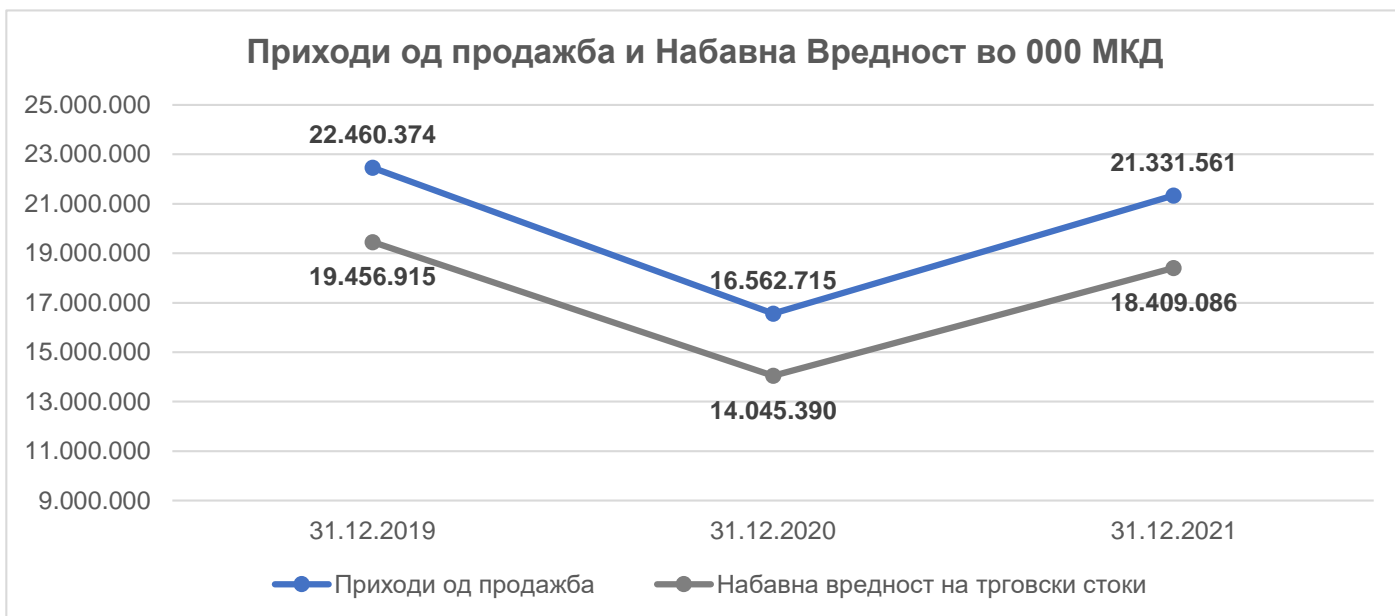
Продажбата на странски пазар, односно извозот на млазното гориво, постепено се стабилизира со олабавувањето на Ковид-рестрикциите за патување во втората половина на 2021 година.



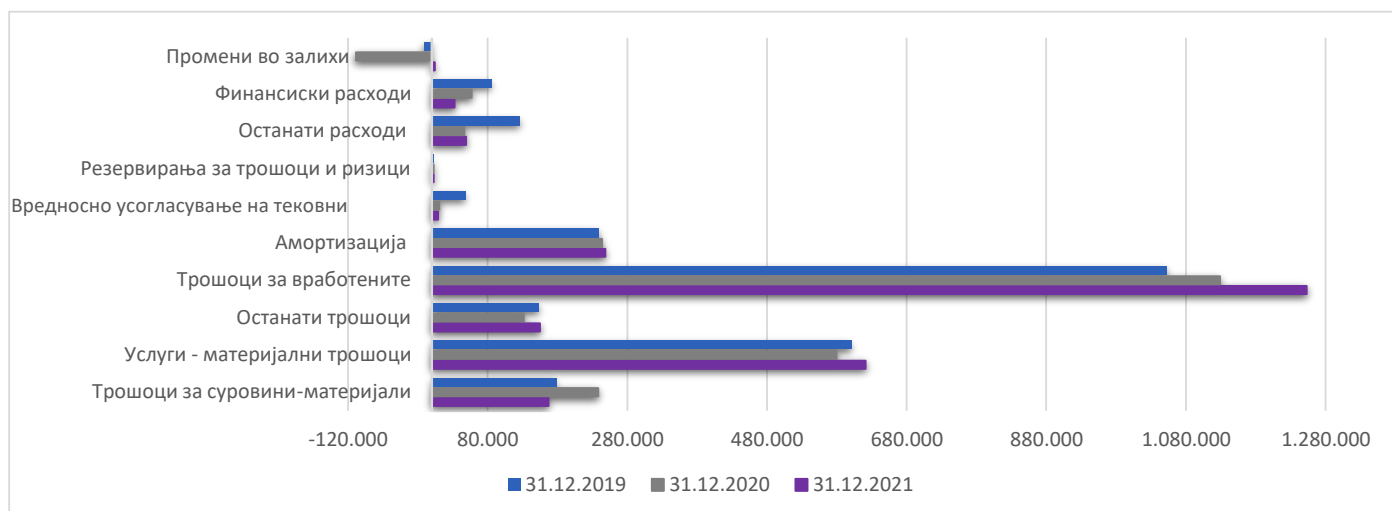
**Вкупните расходи** остварени во 2021 година се во висина од 20,95 милијарди денари што претставува зголемување во однос на минатата година за 4,58 милијарди денари или за 27,95%.

Порастот во најголем дел се должи на зголемените расходи за набавна вредност на трговски стоки од 31,07%. Набавната вредност го следи трендот на приходите од продажба, што е неминовно со оглед дека истата во апсолутен износ е дел од приходите од продажба, односно зафаќа околу 86% од приходите.

Расходите за набавна вредност на трговски стоки, односно набавните цени, се расходи врз кои Друштвото има лимитирано влијание. Истото се должи на регулирањето<sup>1</sup> на најголем дел од набавните цени на нафтените деривати. Доколку набавната цена на одреден дериват не е регулирана, истата зависи од глобални фактори и движења, како што се цените на нафтените деривати на светските берзи и курсот на денарот во однос на доларот.



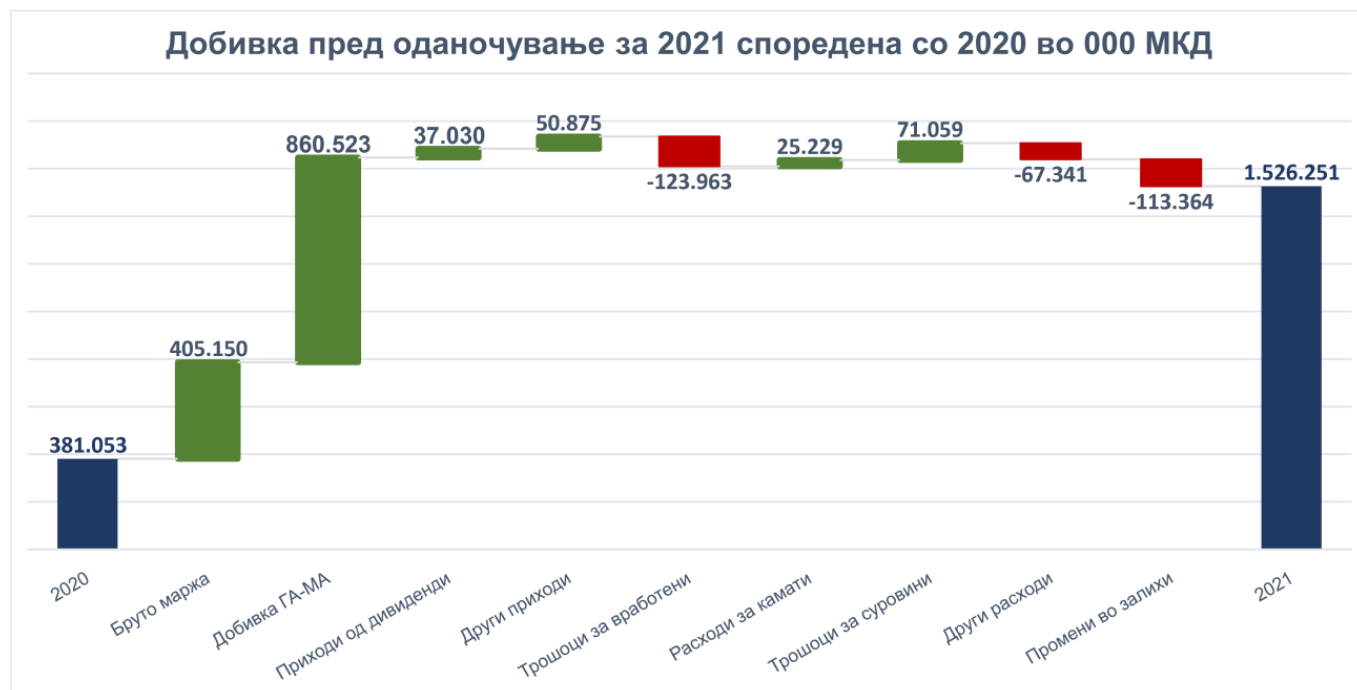
На графиконот подолу се прикажани движењата на расходите во илјади денари, со исклучок на набавната вредност, која е презентирана претходно.



Како резултат на остварените приходи и расходи, на крајот на годината, Друштвото оствари позитивни финансиски резултати искажани преку добивка пред оданочување во износ од 1.526,3 милиони денари која е поголема за приближно четирипати од остварената добивка минатата година кога изнесуваше 381,05 милиони денари.

<sup>1</sup> Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РСМ донесува одлуки за утврдување на највисоките малопродажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт, а во истата се вклучени следниве нафтени деривати: Еуросупер БС-95, Еуросупер БС-98, Еуродизел БС (Д-Е V), Екстра Лесно 1 (ЕЛ-1) и Мазут М-1 НС.

На графиконот подолу е прикажана добивката пред оданочување за 2021 година, како и споредбата на позициите од билансот на успех со минатата година. Во истиот, со зелена боја, се прикажани позитивните движења, односно движења кои ја зголемуваат добивката, а со црвена боја се прикажани негативните, односно движења кои ја намалуваат добивката.

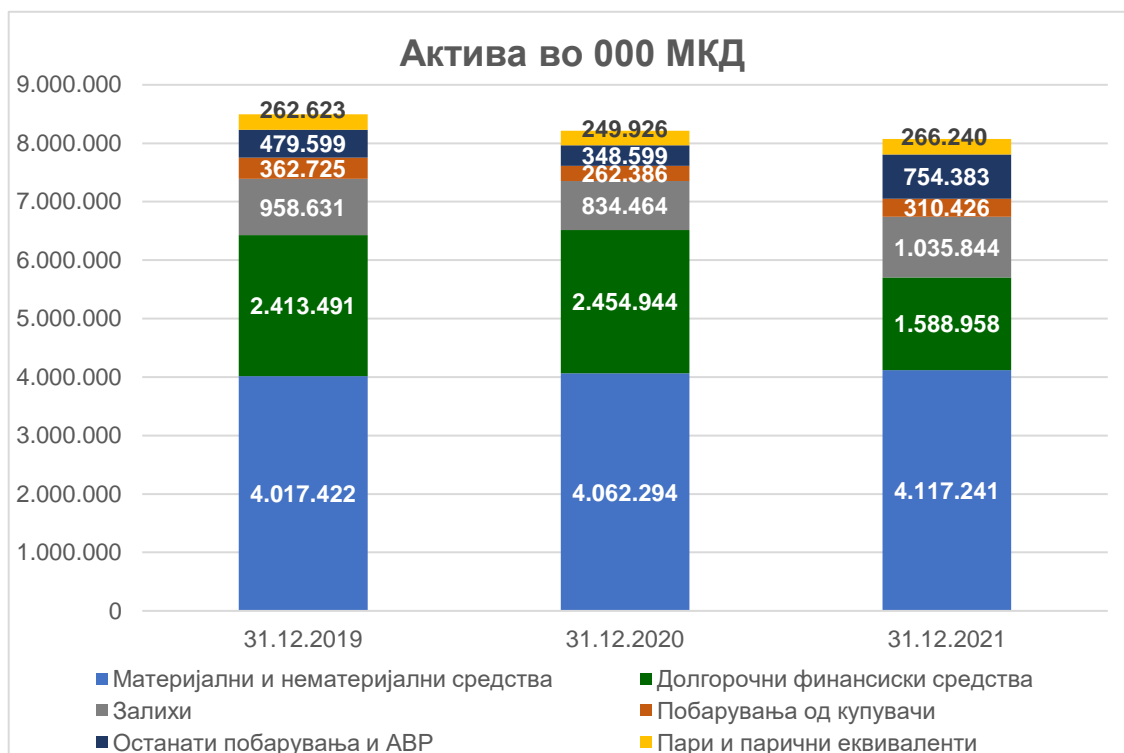


Врз база на графиконот погоре, може да забележиме дека покрај добивката од продажбата на акцијата во АД „ГА-МА“ во износ од 861 милиони денари, Друштвото оствари и значаен раст на редовните операции, со што бруто-маржата се зголеми за 405 милиони денари во 2021 година, во споредба со 2020 година. Зголемувањето на трошоците за вработените во најголем дел се должи на исплатата на регрес за годишен одмор и на новогодишен надоместок.

### ➤ **Анализа на движењата во Билансот на состојба**

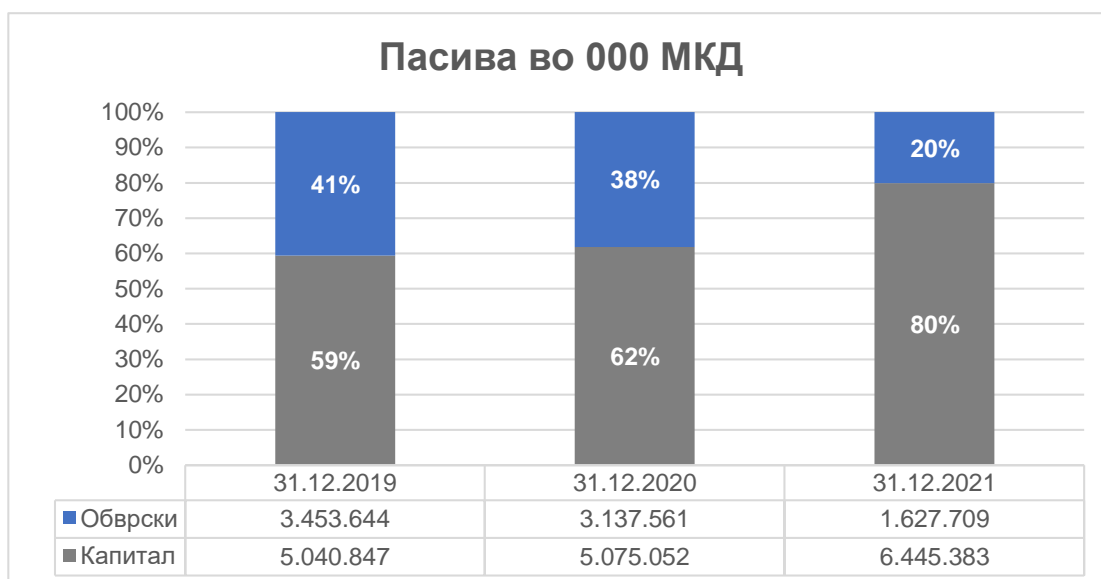
Во табелата долу се прикажани издвоени финансиски информации, како и нивната промена споредбено со претходниот период:

	Тековен период 31.12.2021	Претходен период 31.12.2020	Промена	% на промена
Постојани средства	5.706.199	6.517.238	-811.039	-12,44%
Тековни средства	2.366.893	1.695.375	671.518	39,61%
Залихи	1.035.844	834.464	201.380	24,13%
Побарувања од купувачи	310.426	262.386	48.040	18,31%
Останати побарувања	524.813	194.774	330.039	169,45%
Пари и парични еквиваленти	266.240	249.926	16.314	6,53%
Вкупно средства	8.073.092	8.212.613	-139.521	-1,70%
Главнина и резерви	6.445.383	5.075.052	1.370.331	27,00%
Вкупно обврски	1.627.709	3.137.561	-1.509.852	-48,12%
Тековни обврски	1.625.153	3.014.743	-1.389.590	-46,09%
Обврски по кредити	95.914	2.102.878	-2.006.964	-95,44%
Обврски спрема добавувачи	459.169	359.285	99.884	27,80%



Врз база на информациите за Активата, презентирани во табелата и во графиконот погоре, може да се заклучи дека постои:

- Намалување на средствата на Друштвото за 1,70%, односно на постојаните средства за 12,44%, во најголем дел поради продажбата на акцијата во АД „ГА-МА“;
- Зголемување на тековните средства за 39,61%, во најголем дел поради зголемување на залихите за 24,13% и на побарувањата од купувачи за 18,31%, како резултат на зголемениот обем на продажба во 2021 година;
- Зголемување на останатите побарувања за скоро трипати, како резултат на платени аванси на добавувачи за набавка на трговски стоки.



Во однос на Пасивата, односно изворите на средства, најзначајните движења заклучно со 31.12.2021 година се следниве:

- Позитивна промена на структурата на вкупната пасива, односно значајно намалување на учеството на обврските во истата, од 38% на 20%;
- Зголемување на капиталот на Друштвото за 27% како резултат на остварениот оперативен резултат, а и на капиталната добивка од продажба на акцијата во АД „ГА-МА“;
- Намалување на вкупните обврски за 48,12%, во најголем дел како резултат на намалувањето на обврските по кредити за 95,44%, кои се исплатија користејќи ги средствата од продажбата на акцијата во АД „ГА-МА“.

Со оглед на главните движења кои покажуваат значаен позитивен тренд, а се презентирани погоре, може да се заклучи дека Друштвото работи рентабилно и управува оптимално со расположливите ресурси.

За континуираниот успех и за задржувањето на лидерската позиција на Друштвото заслужни се вработените и нивната посветеност, кои се основната сила на „Макпетрол“ АД. Друштвото постојано инвестира во развојот на своите вработени, како и во обезбедувањето на безбедни и здрави услови за работа. И покрај сите предизвици со кои се соочи Друштвото во текот на пандемијата, во 2021 година на Компанијата и се приклучија 150 нови вработени.

Во текот на 2021 година, со одлука на Управниот одбор, Друштвото исплати регрес за годишен одмор во нето-висина од 30.000 денари, како и дополнителен новогодишен бонус, исто така, во вредност од 30.000 денари, кои се повисоки и од просечната исплатена нето-плата во државата.

Во 2021 година, врз основа на Одлуката за определување на ревизори на финансиските извештаи на Друштвото, донесена на Собранието на акционери на „Макпетрол“ АД Скопје, бр.0201-28/3 од 26.5.2021 година, ревизијата ја спроведе, ревизорската куќа Grant Thornton ДОО од Скопје, која не дава други услуги на „Макпетрол“ АД Скопје.

### III. ПОЛИТИКА НА ВЛОЖУВАЊА ЗА ОДРЖУВАЊЕ И ЗА ПОДДРШКА НА УСПЕШНОСТА ВО РАБОТЕЊЕТО НА МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ

Во текот на 2021 година „Макпетрол“ го продолжи силниот инвестициски циклус и вложи преку 301 милиони денари, како во реконструкција така и во изградба на нови малопродажни и големопродажни објекти.

Позначајни реализирани вложувања во текот на 2021 година се следниве:

	во 000 МКД
<b>I ВЛОЖУВАЊА ВО ЕНЕРГЕТСКИ ДЕЈНОСТИ</b>	<b>280.353</b>
<b>1. ВЛОЖУВАЊА ВО МАЛОПРОДАЖБА</b>	<b>235.078</b>
<b>а) Вложувања во постојните бензински станици</b>	<b>97.230</b>
БС 088 Тетово	32.406
БС 037 Неготино	20.335
БС 054 Кичево	14.185
БС 169 Којлија	13.583
БС 051 Струмица	2.358
БС 192 Желино	2.209
Останати	12.154
<b>б) Вложувања во нови бензински станици</b>	<b>131.683</b>
БС 008 Визбегово	75.339
БС 031 Ваница	52.558
БС 094 Прилеп 3	3.786
<b>в) Останати вложувања</b>	<b>6.165</b>
<b>2. ВЛОЖУВАЊА ВО ГОЛЕМОПРОДАЖБА</b>	<b>45.275</b>
Авиосервис Петровец	14.438
Работна Единица Прилеп	11.230
ТНГ Миладиновци	7.003
Склад Илинден	3.387
Работна Единица Струмица	3.282
Работна Единица Кочани	2.852
Останати	3.083
<b>II ВЛОЖУВАЊА ВО НЕЕНЕРГЕТСКИ ДЕЈНОСТИ</b>	<b>4.711</b>
Вложувања Хотел Струга	4.465
Останати	246
<b>III ОСТАНАТИ ВЛОЖУВАЊА</b>	<b>15.487</b>
Дирекција за одржување и Дирекција за развој и инвестиции	7.609
Деловна Зграда - Седиште на Друштвото	5.781
Дирекција за информатички технологии	1.765
Дирекција за стандардизација, квалитет и екологија	332
<b>ВКУПНО ВЛОЖУВАЊА ВО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА</b>	<b>300.551</b>

#### IV. ПОЛИТИКА НА ДИВИДЕНДИ

Друштвото води резидуална политика на исплата на дивиденди. Друштвото најпрво ги планира средствата наменети за инвестирање, потоа ги оценува своите можности за финансирање, вклучувајќи ја и можноста за задолжување.

Дивидендата што ќе биде дистрибуирана ќе биде еднаква на разликата меѓу можностите за финансирање и плановите за инвестирање.

Согласно Одлуката бр. 0201-28/2-3 за плаќање на дивиденда по Годишната сметка на Друштвото за 2020 година, донесена на 25-тата Седница на Собранието на акционерите одржана на 26.5.2021 година, Друштвото изврши исплата на дивиденда на 31.8.2021 година.

Дивидендата е исплатена во бруто-износ од 202.288.000 денари, односно 2.000 денари бруто-износ по акција.

Во табелата долу е прикажан дивидендниот принос во последните пет години.

	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Дивиденден принос<sup>2</sup></b>	3,75%	3,64%	2,74%	2,57%	2,74%

<sup>2</sup> Дивиденден принос = Објавена дивиденда / Последна пазарна цена на крај на периодот

## V. ПОЛИТИКА НА ОДНОСОТ НА ДОЛГОРОЧНИОТ ДОЛГ СПРЕМА ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ПОЛИТИКА НА УПРАВУВАЊЕТО СО РИЗИКОТ И ДРУГИ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО

### ➤ Долгорочен долг спрема основна главнина

Структурата на изворите на средства на Друштвото се состои од главнината и обврските, каде се вклучени долгорочните и краткорочните обврски, како и обврските по кредити. Главнината се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви и акумулирана добивка.

Раководството периодично ја анализира структурата на изворите на средства, со цел обезбедување на оптимална структура на истите.

Обврските по кредити и можностите за финансирање преку истите, како еден од изворите на средства, внимателно се следат и се разгледуваат, со цел обезбедување на флексибилни извори на средства кои може да се приспособат на потребите на Друштвото.

Раководството на Друштвото континуирано се фокусира на обезбедување на кредитни линии кои имаат најповолни услови, преку склучување договори за кредитни рамки со комерцијалните банки.

Во своето работење, Друштвото најчесто користи краткорочни кредити, кои се користат во оперативното работење на Друштвото, за управување со работниот капитал и за оптимизација на краткорочната ликвидност.

Наспроти нив, долгорочните кредити се користат кога средствата од истите се употребуваат за финансирање на капитални инвестиции и проекти, со што се усогласува рочната структура на средствата и изворите на средства.

Заклучно со крајот на 2021 година, Друштвото нема искористено долгорочни кредити и инвестицискиот циклус го финансира преку краткорочните ликвидни средства и извори на средства. За повеќе детали погледнете ја табелата подолу:

	Тековен период 31.12.2021	Претходен период 31.12.2020	Промена
Вкупно обврски	1.627.709	3.137.561	-48,12%
Обврски по кредити	95.914	2.102.878	-95,44%
<i>Краткорочни</i>	95.914	1.982.878	-95,16%
<i>Долгорочни</i>	-	120.000	-100%
Главнина и Резерви	6.445.383	5.075.052	27,00%
Основна главнина	3.135.464	3.135.464	
<b>Долгорочен долг / Основна главнина</b>	<b>0,00%</b>	<b>3,83%</b>	



## ➤ Политика на управување со ризици

Тековното работење на Друштвото постојано е изложено на ризици од најразличен вид, особено од финансиски аспект, вклучувајќи кредитни ризици, ликвидносни ризици, пазарни ризици, како и ризикот од управување со капиталот. Друштвото придава особено внимание на непредвидливоста на пазарите при што работи на минимизирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на работењето на Друштвото.

Управувањето со ризици го врши Управниот одбор врз основа на претходно одобрени политики и процедури.

### - Пазарен Ризик

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијание врз приходите на Друштвото или врз вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, особено во однос на еврото и доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето-позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Друштвото е изложено на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето-каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои незначителен износ на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување, кои се користат за управување со работниот капитал и се краткорочни.

Флукуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат обратен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

## **- Кредитен Ризик**

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финансискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредибилитетот на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека кај малопродажбата овој ризик е лимитиран. Кај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони.

## **- Ликвидносен Ризик**

Претпазливото управување со ликвидносниот ризик имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови.

Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни рамки одобрени од страна на комерцијалните банки.

## **- Ризик при управување со капитал**

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот. Со цел да се одржи или да се прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

## ➤ Индикатори за работењето

Во текот на своето оперативно работење, Друштвото постојано ја следи својата профитабилност и ликвидност преку калкулација на одредени индикатори за работењето. Во табелите подолу се презентирани најзначајните индикатори за профитабилноста и ликвидноста на Друштвото.

### Значајни финансиски показатели на профитабилност

	Тековен период 31.12.2021	Претходен период 31.12.2020	Промена
Бруто маржа (%) <sup>3</sup>	13,70%	15,20%	-1,50%
Нето маржа (%) <sup>4</sup>	6,83%	2,29%	4,54%
ROA <sup>5</sup>	17,02%	4,26%	12,76%
ROE <sup>6</sup>	21,32%	6,89%	14,43%
ROCE <sup>7</sup>	21,99%	6,42%	15,57%

### Значајни показатели на ликвидност и солвентност

	Тековен период 31.12.2021	Претходен период 31.12.2020	Промена
Тековни средства / Тековни обврски	145,64%	56,24%	89,40%
Gearing <sup>8</sup>	-2,71%	26,75%	-29,46%
Вкупни обврски / Вкупни средства	20,16%	38,20%	-18,04%
Вкупни обврски / Главнина и резерви	25,25%	61,82%	-36,57%
Главнина и резерви / Вкупни средства	79,84%	61,80%	18,04%

Врз база на презентираниите индикатори може да заклучиме дека „Макпетрол“ АД Скопје, во текот на 2021 година значајно ја подобрува својата профитабилност и ликвидност.

Растот на профитабилноста, а со тоа и позитивното движење на индикаторите е резултат како на капиталната добивка од продажбата на акцијата во АД „ГА-МА“, така и на значајното подобрување на оперативната профитабилност.

Подобрувањето на профитабилноста, индиректно резултираше и со подобрувањето и зацврстувањето на ликвидноста и солвентноста на Друштвото, преку значајното намалување на обврските по кредити, што може да се забележи од релевантните индикатори.

<sup>3</sup> Бруто маржа = (Приходи од продажба - Набавна вредност) / Приходи од продажба

<sup>4</sup> Нето маржа = Добивка пред оданочување / Оперативни приходи

<sup>5</sup> ROA = Нето-добивка по оданочување / Вкупно средства

<sup>6</sup> ROE = Нето-добивка по оданочување / Главнина и резерви

<sup>7</sup> ROCE = Оперативна добивка / (Вкупни средства - Тековни обврски)

<sup>8</sup> Gearing = нето-долг / (нето-долг + главнина и резерви)

Нето Долг = обврски по кредити - пари и парични еквиваленти

## VI. КОМУНИКАЦИЈА СО ЗАСЕГНАТИ ЛИЦА

Во согласност со барањата на купувачите, деловните партнери, вработените и останатите засегнати лица, „Макпетрол“ АД континуирано настојува да ги подобри работните процеси, квалитетот на понудите и услугите.

„Макпетрол“ АД Скопје во преден план ги поставува транспарентноста, разбирливоста и достапноста на нашите понуди и услуги.

Преку континуирана соработка градиме поголема доверба кај сите засегнати лица, го подобруваме нашето разбирање за нивните потреби и проблеми и го зајакнуваме и го продлабочуваме нашето партнерство.

Маркетингот како главна промотивна стратегија на нашите услуги и производи, придонесе и позитивно влијание врз однесувањето и мислењето на потенцијалните купувачи и предизвика нивни интерес, што резултира со зголемена потрошувачка и привлекување нови купувачи.

Со желба да им обезбеди дополнителни погодности и предности на своите лојални купувачи, „Макпетрол“ АД продолжи со Програмата за лојални купувачи „ВЕРНА“,.. Со Програмата, преку издавање специјални картички, а согласно со најновите светски стандарди, „Макпетрол“ АД ја наградува нивната лојалност, со можноста да имаат ексклузивен пристап до голем број промотивни акции за специјални производи, со повластени цени, на сите продажни места на „Макпетрол“ АД, и нивно учество во наградната игра „ВЕРНА - Една и единствена“, за која има особен интерес, заради вредните награди кои се доделуваат.

Верна програмата овозможи активно промовирање на нашите производи, зголемување на членството, кое брои повеќе од 220.000 корисници, како и подобрување на вкупната перцепција кон „Макпетрол“ АД, како компанија ориентирана кон купувачите.

Друштвото води особена грижа и за задоволството на купувачите преку обезбедување врвна и безбедна услуга на бензинските станици, квалитетни горива, хигиена на продажните објекти, заштита на животната средина и сл. За истата цел е и системот за постапување по примените рекламации, кои се анализираат со целосно внимание, со соодветен одговор на барањата, укажувањата и сугестиите од Купувачите.

Преку секојдневната комуникација со деловните партнери, која се одвива редовно во зависност од барањата и во однос на презентацијата на комерцијалните услови и склучувањето и реализацијата на договорите, заеднички ги прилагодуваме производите и услугите, на начин со кој го олеснуваме водењето на нивните бизниси.

Во соработката со заедницата, особено сме посветени да се соочиме со општествените предизвици, при што особено внимание посветуваме на грижата за животната средина, здравјето и за безбедноста на вработените.

Социјалното влијание на активностите на Друштвото континуирано се унапредува преку соработката и преговорите со Синдикатот при „Макпетрол“ АД, при што во 2021 година беше склучен нов Колективен договор, со кој значително е унапредена заштитата на правата на вработените.

Во согласност со барањата на вработените, Друштвото, во континуитет, па и во текот на 2021 година, одобри помош преку донација на парични средства за покривање на трошоците за лекување и набавка на лекови на нашите вработени, како и за надоместоци утврдени со Закон и со Колективен договор, со цел подобрување на квалитетот на живот.

Имајќи ги предвид добро воспоставените односи со вработените, редовно спроведуваме истражувања меѓу нив и имаме „директни комуникациски линии“, особено за прашања поврзани со здравјето и безбедноста, заштита на животната средина, човечки права и еднакви можности.

Во поглед на здравствената заштита на вработените во Друштвото, во 2021 година извршени се систематски прегледи на вработени.

Обуките за безбедност и здравје при работа континуирано се спроведуваат за вработените со цел безбедно извршување на работните задачи. Во текот на 2021 година беше спроведена и обука за безбедно ракување и управување со виљушкар за вработени во Полнилница Миладиновци (ТНГ).

Со цел поголема заштита на здравјето и безбедноста на вработените континуирано се набавува опрема за лична заштита која ги заштитува вработените од ризиците поврзани со здравјето и безбедноста на работното место. За подобрување на техничко – технолошкиот процес и заштита на вработените во Полнилница Миладиновци (ТНГ) набавена е водена када за испитување на пропустливост на садови под притисок (ТНГ боци) и автоматска перална за садови под притисок (ТНГ боци) како и изолациони апарати за заштита на дишни органи наменети за вработените на работно место пожарникар – обезбедувач.

За своите заложби и инвестиции во здравјето и безбедноста на вработените, компанијата во 2021 година доби и две награди во рамки на повикот „Добри практики во областа на БЗР во 2020 година“.

Како општествено одговорна компанија, „Макпетрол“ АД Скопје посвети огромно внимание и се заложи за заштита на здравјето на вработените, потрошувачите и на деловните партнери, справувајќи се со предизвиците од новонастанатата ситуација со Корона-вирусот, преку набавка на средства за дезинфекција, заштитни маски, работни упатства, наредби, извршување на работните задачи од дома и организирана имунизација на вработените.

Во борбата против Ковид-кризата, Компанијата имаше значајни донации за поддршка на јавното здравство за надлежни државни институции, со што се потврди определбата на „Макпетрол“ АД Скопје за инвестирање во заедницата, давајќи притоа позитивен пример за зголемување на свесноста за општествено одговорно делување.

Во текот на 2021 година беше донирана компјутерска опрема, 1.000 таблети во вредност од 6 милиони денари за учениците од основните општински училишта, која придонесе за развој и унапредување на наставно-образовниот процес во Република Северна Македонија за време на пандемијата.

Исто така, несебично продолжија активностите и донациите за маргинализираните групи граѓани преку подарување на новогодишни пакетчиња на децата со Даунов синдром и подготовка на топол оброк за бездомните лица.

Свесни дека посветените, високо професионални и мотивирани вработени се изворот на нашиот континуиран развој, Друштвото се грижи за нив и за создавање услови за нивна благосостојба и успешен личен и професионален развој.

Развојот на вработените се однесува на секој обид за подобрување на учинокот на организацијата, со следење на нивните перформанси, пренесување на знаење, промена на ставовите или унапредување на вештините. Тука спаѓаат програмите кои се одвиваат во рамките на Друштвото, како што се обуки, курсеви и ротирање на работните места, професионални програми и друго. Целта на вложувањето во развојот на вработените е да се стекнат со нови знаења, вештини и способности потребни за успешно извршување на нови, посложени и попредизвикувачки работи.

Во 2021 година беа спроведени обуки за континуирано професионално усовршување на сметководители и овластени сметководители, обуки од областа на информатичките технологии, обука на возачи за стекнување со АДР – сертификат, обука и сертифицирање на вработени кои се директно вклучени во процесот на инсталации за природен гас, специјализирани обуки од аспект на заштита од пожари, како и обуки од областа на заштита на животната средина.

## VII. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОПШТЕСТВЕН ИНТЕРЕС

„Макпетрол“ АД, водејќи се и залагајќи се за непрекорен и врвен квалитет на своите услуги, со својот предмет на работа и делување, е вклучен во сите области на животната средина, следејќи ја и имплементирајќи ја законската регулатива од областа на животната средина и меѓународните стандарди.

Друштвото, покрај почитувањето на релевантната законска регулатива, го темели своето работење и врз воведување и применување на следниве стандарди: Системот за управување со квалитет, согласно со меѓународниот стандард ISO 9001, Системот за управување со животната средина, согласно со меѓународниот стандард ISO 14001, Системот за управување со безбедност на информациите, согласно со меѓународниот стандард ISO 27001, Системот за управување со здравје и безбедност при работа, согласно со меѓународниот стандард ISO 45001, кои сите заедно обезбедуваат континуитет во успешното деловно работење и придонесуваат за реализација на еколошките цели и на целите за одржлив развој.

Политиката за управување и за заштита на животната средина, во рамките на Политиката за ИМС (Интегрираниот менаџмент систем), спроведувањето на програмите за заштита на животната средина, позитивниот однос на раководството на Друштвото и на сите вработени кон развојот во хармонија со природата се манифестираат преку постојаното намалување на емисиите во животната средина и преку рационалното користење на природните ресурси.

Дејствувајќи во таа насока, сите бензински станици и активни складови поседуваат Елаборат за заштита на животната средина (ЕЗЖС) согласно со Законот за животната средина.

Горивата кои ги продаваме, плинот, метанот и дизел горивото ULTRA Diesel Bio Power, се предводници во поглед на заштитата на животната средина, затоа што нудат дополнителни еколошки и експлоатациски предности, видливи преку значително намалена емисија на штетни гасови и честички во воздухот.

„Макпетрол“ АД го произведува, во својата сопствена фабрика, горивото Биодизел Б100, односно чистиот биодизел, кој учествува во составот на ULTRA Diesel Bio Power горивото, преку стандардна технологија, односно добивање биодизел - метил естер на масна киселина (ФАМЕ) преку процес на трансестерификација на маслото добиено со цедење на семето од маслодајната репка. Произведениот биодизел е во согласност со европскиот стандард МКС ЕН 14214, што овозможува негово мешање со фосилниот дизел, според Стандардот МКС ЕН 590.

Фабриката за производство на Биодизел (ФАМЕ), има А интегрирана еколошка дозвола (IPPC), со број УП1-11/3 бр.281/2018 од 21.6.2019 година, издадена од Министерството за животна средина и просторно планирање. Во ноември 2013 година, фабриката за производство на Биодизел (ФАМЕ) успешно се имплементира и се сертифицира според меѓународната сертификација за одржливост и јаглерод, односно системот ISCC (International Sustainability and Carbon Certification).

Друштвото, согласно Законот за животна средина, Законот за квалитет на амбиенталниот воздух, Законот за водите, Законот за заштита од бучава во животната средина, Закони од областа на Заштитата и спасувањето/ Заштитата од пожари, Закони за Управување со отпадот, во континуитет со 2020 година, и во 2021 година ги спроведе програмите за:

- управување со аспектите на животната средина, каде на вработените им се одржуваат редовни обуки за заштита од пожари (дејства поврзани со складирањето запаливи течности и гасови, постапки во врска со товарење или истовар на опасни материи);
- управување со секаков вид отпад, правилно ракување и соодветно селектирање и предавање на овластени компании за натамошно третирање, рециклирање и постапување, изработка на месечни и годишни извештаи;
- чистење и отстранување на отпад од сепараторите на бензиските станици, како и чистење на резервоарите и евиденција на количините на создаден/предаден отпад;
- контрола на квалитет на отпадна и подземна вода (Ph, суспендирани материи, спроводливост, амониумски азот, нитрати, нитрити, хлориди, ХПК (КМпО4), БПК5, вкупно масти и масла) во Склад Илинден и во ТНГ Миладиновци;
- мониторинг на квалитет на воздух (брзина, проток, NOx, CO, CO2, O2, SO2, чаден број, прашина), од испустите на котларите во „Макпетрол“ АД;
- снимање, анализа и следење на квалитетот на почвата во Авиосервисот на „Макпетрол“ АД (рН, вкупен азот, фосфор, масти и масла);
- мониторинг на бучава (Ld/aeq(dB), Lmax (dB)), во деловната зграда на „Макпетрол“ АД, Фабриката за производство на Биодизел и во Одделението за преглед и сервисирање на плински боци и противпожарни апарати.

Нашата еколошка свесност е активна на повеќе полиња, а отпадот, како еден од суштинските проблеми и како загадувач на животната средина и на амбиенталниот воздух, се во фокусот на нашиот интерес.

Имајќи ја предвид заштитата на животната средина и одговорниот однос кон околината во која живееме и во која работиме, во текот на 2021 година континуирано се спроведуваат програмите за управување со отпадот, паметно селектирање и негово рециклирање, со што правиме уште еден чекор кон заштита на средината, а воедно му даваме нова корисна вредност на самиот отпад.

Применувајќи ја Директивата за енергетска ефикасност на Европската Унија, Друштвото е насочено кон користење на алтернативни извори на енергија.

Во текот на 2020 година беше пуштена во работа фотонапонската централа, инсталирана на бензинската станица БС 046 Гевгелија, што резултира со намалување на вкупната потрошувачка на електричната енергија.

Во понатамошните програмски активности, планирано е на нашите објекти кои се поголеми потрошувачи на електрична енергија, како и на земјиштата кои се во сопственост на Друштвото, сукцесивно да се постават фотонапонски централи за производство на електрична енергија. Оваа енергија е наменета за сопствена потрошувачка, а вишокот од производството ќе се понуди на трети лица на пазарот. На овој начин ќе се постигнат финансиски заштеди, како и намалување на CO<sub>2</sub>.

Овој првичен проект ја отвара вратата за личен развој на нашата Компанија и дава потенцијал за развој на други обновливи извори на енергија, што на нашите објекти ќе им даде дополнителна вредност.

Во насока на заштита на животната средина, предвидено е да се постават и полначи за електрични автомобили на неколку бензински станици.

Со цел да се интегрираат економските, еколошките и социјалните фактори на балансиран начин, Друштвото во 2021 година беше посветено кон континуирана имплементација на нови активности за постигнување на клучните цели и програми за одржлив развој.

Постигнувањето на нашите цели беше потврдено од Здружението „Конект“, поради што на 24.6.2021 година „Макпетрол“ АД Скопје стана добитник на признание за придонес кон остварувањето на Целите за одржлив развој (Sustainable Development Goals – SDGs).

Признанието беше доделено поради особениот придонес во зачувување на животната средина, изразено преку сопствено и одговорно производство и продажба на биодизел, современи бензински и дизел горива според европски стандарди, течен нафтен гас и метан, како најеколошко гориво достапно на македонскиот пазар.

Исто така, во 2021 година, преку донација на урбано зеленило во хортикултурното уредување на јавната парк-површина во Град Скопје-Сквер, кај Веро и ПП бригада во Општина Карпош, „Макпетрол“ АД даде свој придонес во подобрување на условите за урбано живеење и за заштита на животната средина.

Новозасаденото урбано зеленило донирано од страна на „Макпетрол“ АД овозможува директни еколошки придобивки за градот и за населението - намалување на загадувањето на воздухот, намалување на ефектот на „урбаните топлотни острови“, намалување на бучавата, со еден збор подобрување на условите во урбаната средина.

Со активната „За Поубав град“, како и со донирањето на гориво во вредност од 1,5 милиони денари за гаснење на пожарите во летниот период, „Макпетрол“ АД се претстави како компанија со високи критериуми во однос на зачувувањето и унапредувањето на животната средина, и ја потврди високата општествена одговорност и лидерството преку проекти кои се грижат за идните генерации.



**VIII. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ И ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА****A. Назив и седиште на правното лице како заинтересирана страна**

„ОИЛКО“ КДА - Скопје, ул. „10“ бр. 152 с. Миладиновци, Општина Илинден;

**Б. Начин и постапка во која била одобрена зделката**

По исполнување на условите од членот 457 и 460 од Законот за трговските друштва, зделката е одобрена со Одлука бр. 0201-28/4 за одобрување на зделка со заинтересирана страна, донесена на 25-тата Седница на Собранието на акционерите на „Макпетрол“ АД Скопје одржана на 26.5.2021 година. Пред донесување на Одлуката, а во целост постапувајќи согласно член 460-а од Законот за трговските друштва, до Собранието беше изготвен и доставен до Извештај за ангажман за уверување во постапка за одобрување на зделка со заинтересирана страна на ОИЛКО КДА Скопје, изготвен од страна на овластен ревизор, Друштвото БЕНД ревизија и консалтинг ДОО Тетово, заведен под бр. 0302 - 1987/2 од 12.04.2021 година.

**I МАКПЕТРОЛ АД – Скопје како продавач на стоки и давател на услуги  
ОИЛКО КДА – Скопје како купувач на стоки и корисник на услуги**

во денари без ДДВ

ПРЕДМЕТ	Одобрено со Одлука на Собрание	Остварено во 2021 година
Гориво за возила, резервни делови и потрошен материјал, услуги преку Верна картички и останати стоки и услуги	148.000.000	96.882.274
<b>ВКУПНО:</b>	<b>148.000.000</b>	<b>96.882.274</b>

**II МАКПЕТРОЛ АД Скопје е како купувач на стоки и корисник на услуги  
ОИЛКО КДА – Скопје како продавач на стоки и давател на услуги**

во денари без ДДВ

ПРЕДМЕТ	Одобрено со Одлука на Собрание	Остварено во 2021 година
Транспортни услуги, закуп на транспортни средства и останати стоки и услуги	409.631.000	398.589.471
<b>ВКУПНО:</b>	<b>409.631.000</b>	<b>398.589.471</b>

## **IX. ИЗГЛЕДИ ЗА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ И НЕГОВИОТ ДЕЛОВЕН ПОТФАТ И АКТИВНОСТИТЕ ВО СФЕРАТА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО И РАЗВОЈОТ**

Во 2022 година, „Макпетрол“ А.Д. Скопје планира повеќе деловни потфати и активности во сферата на сопствениот развој:

- Проширување на мрежата на малопродажни објекти за автоплин и метан;
- Реконструкција на дел од постојните бензински станици, согласно Планот за работа во 2022 година;
- Инвестиции во складишен простор за нафтени деривати;
- Купување на една бензинска станица која е во сопственост на друго правно лице, нејзина реконструкција и брендирање по стандардите на „Макпетрол“ АД;
- Инсталирање на опрема - полначи за батерии на електрични возила на две бензински станици и
- Инсталирање на соларни панели за производство на електрична енергија со капацитет од 0,5 MW.

## **X. ИНФОРМАЦИЈА ВО ВРСКА СО СТЕКНУВАЊЕ СОПСТВЕНИ АКЦИИ**

Во текот на 2021 година Друштвото не се стекнало со дополнителни сопствени акции.

Во текот на 2020 година Друштвото се стекна со 954 сопствени акции по номинален износ од 72.856 денари, кои учествуваат со 0,85% во основната главнина на Друштвото и имаат вкупна противвредност од 69.504.740 денари.

Во периодот од 25.8.2017 година до 02.10.2020 година, Друштвото се стекна со вкупно 11.238 сопствени акции по просечна цена од 45.205 денари и истите учествуваат со 10% во основната главнина на Друштвото.

## **XI. ПРИМАЊА НА ЧЛЕНОВИТЕ НА УПРАВНИОТ ОДБОР И НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ ОСТВАРЕНИ ВО 2021 ГОДИНА**

Согласно одредбите од член 384 став 7 од ЗТД, „Макпетрол“ АД Скопје објавува дека:

- Во текот на 2021 година, членовите на Управниот одбор на „Макпетрол“ АД Скопје оствариле нето-примања по основ на плата и надоместоци на плата, по основ на други права, дел од учество во добивка, како и по основ на награди во вкупен износ од 46.923.467 денари и
- Во текот на 2021 година, членовите на Надзорниот одбор на „Макпетрол“ АД Скопје, по основ на награда, оствариле нето-примања во вкупен износ од 1.920.000 денари.

Членови на Управниот одбор:

1. Андреја Јосифовски

2. Саша Лекиќ

3. Јован Трповски

4. Зоран Донеvски

5. Сашо Бошковски

6. Марија Јосифовска Спасовска





Врз основа на член 384-а, став 1 и став 2 од Законот за трговските друштва, членовите на Управниот одбор на „Макпетрол“ АД Скопје, ја даваат следната:

**ИЗЈАВА**  
**за примена на Кодексот за корпоративно управување**

Ние, членовите на Управниот одбор на „Макпетрол“ АД Скопје, изјавуваме дека друштвото „Макпетрол“ АД Скопје, во своето работење, отпочна со примена и имплементација на Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на „Македонска берза“ АД Скопје од 26.10.2021 година, објавен на веб-страницата на Берзата [www.mse.mk](http://www.mse.mk).

**Изјавиле:**  
**Членови на Управен одбор**

1. Андреја Јосифовски
2. Саша Лекиќ
3. Јован Трповски
4. Зоран Донеvски
5. Сашо Бошковски
6. Марија Јосифовска Спасовска







2021

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА УПРАВЕН ОДБОР